

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect „Consolidarea capacității administrative a Secretariatului Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 de a sprijini implementarea măsurilor anticorupție” (cod SIPOCA 62)

EVALUAREA TEMATICĂ A OFICIULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020

Raport de evaluare

2020

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

A. OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

I. INTRODUCERE

- *Adresa fizică:* Localitatea București, strada Str. Ion Emanoil Florescu nr. 1, sector 3
- *Adresa virtuală:* www.onpcsb.ro
- *Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:*
 - Legea 129/2019 privind pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
 - HG 1599/2008 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

- *Misiune / atribuții/ competențe/structura:*

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB) este unitatea de informații financiare a României, de tip administrativ, organ de specialitate cu personalitate juridică, independent și autonom din punct de vedere operațional și funcțional.

Obiectul de activitate al ONPCSB îl constituie primirea, analiza, prelucrarea și diseminarea informațiilor cu caracter financiar, supravegherea și controlul, conform legii, al entităților raportoare în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

Pentru perioada de raportare, era în vigoare Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

La data de 21 iulie 2019 a intrat în vigoare Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care a reconfigurat în mod substanțial organizarea Oficiului, în special prin desființarea Plenului Oficiului - structură deliberativă și de decizie, precum și a consilierilor, conducerea fiind asigurată, conform noii legi, de către un președinte și un vicepreședinte.

Conform art. 39 alin. (3) din Legea nr. 129/2019, în îndeplinirea obiectului său de activitate, Oficiul:

- a) primește rapoartele prevăzute în prezenta lege, precum și alte informații de la entități raportoare, autorități și instituții publice în legătură cu spălarea banilor, infracțiuni generatoare de bunuri supuse spălării banilor și finanțarea terorismului;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- b) colectează informațiile primite prin crearea de baze de date proprii;
- c) solicită entităților raportoare, autorităților sau instituțiilor publice sau private datele și informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege, inclusiv informații clasificate;
- d) evaluează, procesează și analizează informațiile primite;
- e) dispune, în condițiile legii, suspendarea tranzacțiilor aflate în legătură cu o activitate suspectă de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului și poate dispune revocarea măsurii suspendării, în temeiul prevederilor prezentei legi;
- f) diseminează rezultatele analizelor efectuate către autoritățile abilitate în condițiile prezentei legi;
- g) păstrează în evidență informațiile dacă nu se constată existența unor indicii de spălare a banilor, suspiciuni de finanțare a terorismului sau suspiciuni de săvârșire a altor infracțiuni decât cele de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului;
- h) informează alte autorități publice în legătură cu evoluții, amenințări, vulnerabilități, riscuri de spălare a banilor și/sau de finanțare a terorismului;
- i) cooperează cu organismele de autoreglementare cu privire la modul de implementare a obligațiilor ce le revin în baza prezentei legi și a legislației secundare în domeniu;
- j) emite instrucțiuni, recomandări și puncte de vedere pentru entitățile raportoare în vederea asigurării unei implementări eficiente a obligațiilor ce le revin în baza prezentei legi, inclusiv în sensul indicării ca suspectă a unei activități și/sau al suspendării efectuării unei tranzacții, pe baza transmiterii datelor de identificare ale unei persoane sau a unor indicatori sau tipologii specifice;
- k) adoptă, prin ordin al președintelui, cel puțin următoarele regulamente/ghiduri în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului: regulamentul privind transmiterea informațiilor către Oficiu, regulamentul privind furnizarea de feedback entităților raportoare în legătură cu informațiile transmise Oficiului, ghidul privind indicatorii de suspiciune și tipologii, regulamentul privind înregistrarea entității raportoare în evidențele Oficiului, ghidul privind criteriile și regulile de recunoaștere a situațiilor de risc ridicat sau scăzut de spălare de bani și/sau de finanțare a terorismului;
- l) primește notificările, primește și soluționează cererile de autorizare a efectuării unor tranzacții financiare, în cazul restricțiilor privind anumite transferuri de fonduri și servicii financiare având drept scop prevenirea proliferării nucleare;
- m) supraveghează și controlează entitățile raportoare cu privire la punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, în baza legislației în domeniu;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- n) supraveghează și controlează entitățile raportoare din domeniul propriu de competență, cu privire la modul de implementare a obligațiilor ce le revin în baza prezentei legi și a legislației secundare în domeniu;
- o) constată contravențiile și aplică sancțiunile entităților raportoare din domeniul propriu de competență prevăzute de prezenta lege, prin agenții constatatori proprii, prin proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor;
- p) organizează instruirii în domeniul prevenirii utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului;
- q) face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, cu instituții care au funcții asemănătoare sau cu alte autorități competente din alte state membre sau state terțe și care au obligația păstrării secretului în condiții similare, conform prevederilor legii;
- r) face schimb de informații la nivel național cu autoritățile competente conform prevederilor prezentei legi;
- s) publică raportul de activitate anual.

La data misiunii de evaluare, Legea nr. 129/2019 a fost, la rândul său, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vigoare de la data de 6 noiembrie 2019. Conform ultimei modificări legislative, Oficiul este organ de specialitate cu personalitate juridică, independent și autonom din punct de vedere operațional și funcțional, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, iar președintele Oficiului are calitatea de ordonator terțiar de credite.

Oficiul își desfășoară activitatea sub auspiciile internaționale, fiind supus standardelor FATF și Moneyval. Din această perspectivă este relevant, îndeosebi, raportul de evaluare Moneyval din 2014, în aspectele sale care vizează activitatea Oficiului, inclusiv din perspectiva Recomandării 26 - *The Financial Intelligence Unit and its functions*, sub aspectul independenței și autonomiei funcționale - *Operational independence and autonomy* (c.26.6)¹.

Instituția are 110 posturi din care 98 ocupate. Ca urmare a modificărilor legislative operate, vor fi 99 de posturi, pentru a include și vicepreședintele ONPCSB.

¹ <https://www.coe.int/en/web/moneyval/jurisdictions/romania>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

▪ *Scop misiune de evaluare:*

Prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016, a fost aprobată **Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2016-2020**, împreună cu seturile de indicatori de performanță, riscurile asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și sursele de verificare, inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și standardele de publicare a informațiilor de interes public.

Metodologia de monitorizare a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1361/C/2017. În vederea monitorizării, se realizează misiuni de evaluare în instituțiile publice.

Temele de evaluare pentru anul 2019 sunt:

1. conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul);
2. incompatibilități;
3. transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea.

Obiectivele procesului de monitorizare sunt:

- Identificarea progreselor înregistrate în implementarea SNA;
- Identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- Creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției, în sectorul public și privat.

Procedura evaluării a constat în completarea chestionarului tematic de evaluare transmis la data de 16 august 2019, organizarea vizitei de evaluare la sediul ONPCSB în data de 7 noiembrie 2019, orele 9.30-12.30 și redactarea raportului de evaluare.

▪ *Componența echipei de evaluare*

Echipa de evaluare a fost compusă din 3 persoane:

- D-na. Alina BARBU, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției;
- D-na. Georgeta FILIP, expert, Transparency International România;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Dl. Robert NEACȘU, comisar-șef de poliție, Direcția Generală Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne.

Reprezentanții ONPCSB care au luat parte la întâlnire au fost:

- Șeful Serviciului Juridic;
- Directorul Direcției Cooperare Interinstituțională și Relații Internaționale, coordonatorul planului de integritate, purtător de cuvânt în relația cu mass-media;
- Un expert SNA, analist financiar, Compartiment Resurse Umane, consilierul de etică și integritate;
- Un expert SNA, coordonator Compartiment Audit Public Intern;
- Un analist financiar, coordonator Compartiment Resurse Umane;
- Șeful Compartimentului Achiziții DEFA.

Din partea Secretariatului tehnic al SNA a participat:

- D-na. Roxana ȘERBĂNOIU, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției.

Expertul coordonator din partea prestatorului de servicii, asocieria formată din Unique Solutions SRL și Public Research SRL, a fost dl. Dragoș DINCĂ.

II. CONSTATĂRI

Deși perioada de raportare care face obiectul prezentei misiuni vizează anul 2018, în cazul ONPCSB situația este una aparte. În cursul anului 2019 a avut loc o modificare legislativă importantă, prin adoptarea unei noi reglementări la nivel de lege organică - Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care a reconfigurat în mod substanțial organizarea Oficiului. Acestea i se adaugă și o modificare de urgență, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

În mod evident, raportul aferent prezentei misiuni nu poate nici să facă o evaluare a procedurilor și standardelor aplicabile prin raportare la legislația anterioară în vigoare în cursul

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

anului 2018, deoarece aceasta ar lipsi de eficiență și utilitate demersul, cum nu poate nici ignora existența noilor prevederi legale. Se vor prezenta, prin urmare, acele demersuri și proceduri care, în vigoare fiind în cursul anului trecut, își mențin necesitatea și utilitatea, dar necesită adaptare prin raportare la noile prevederi legale în materie.

Trebuie precizat faptul că ONPCSB este o structură a statului român care funcționează guvernată nu numai de norme naționale, ci și de norme și standarde internaționale, perspectivă din care cerințele de prevenire a corupției, standardele de etică și integritate sunt stabilite național și european la un nivel mult mai ridicat.

Cu titlu prealabil, au fost dezbătute aspectele privind resursele umane și alocarea lor misiunilor specifice obiectivelor SNA. În condițiile în care personalul ONPCSB este redus, activitatea specifică acestuia este fundamental diferită, iar numărul de persoane cu care acesta relaționează (în special entități raportoare) în desfășurarea activității este foarte mare, s-a constatat o implicare permanentă și substanțială a reprezentanților ONPCSB în activitățile SNA.

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

Din studierea chestionarului de evaluare transmis anterior echipei de evaluare a reieșit că, în cadrul instituției, a fost desemnată o persoană responsabilă pe problematica conflictelor de interese. Astfel, persoana desemnată este analist financiar în cadrul Compartimentului Resurse Umane, îndeplinind atribuții aferente activității de resurse umane și este consilierul de etică și integritate la nivelul instituției, desemnată prin Ordinul Președintelui Oficiului nr. 186/02.09.2019; de asemenea, este expert SNA desemnat din partea ONPCSB, este persoana responsabilă privind sănătatea și securitatea în muncă la nivelul ONPCSB și este implicată activ în procesul de implementare a sistemului de control intern managerial la nivelul instituției, în calitate de secretar tehnic al comisiei de monitorizare.

În cursul anului 2018 persoana în cauză nu a beneficiat de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de interese.

De asemenea, din studierea chestionarului de evaluare transmis anterior echipei de evaluare a reieșit că există încă din anul 2013 o procedură de sistem *PS-03 Declararea averii și a intereselor la nivelul ONPCSB*, revizuită în anul 2018, prin Ordinul Președintelui Oficiului nr. 308 din 21.09.2018. În acest sens, procedura prevede etapele de urmat, respectiv: informarea angajaților printr-o notă internă, cu privire la termenul limită de depunere; persoanele ce au obligația de a le depune; înregistrarea documentelor în registrele speciale; transmiterea către Agenția Națională de Integritate; postarea pe pagina de internet a instituției.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Pe pagina de internet a ONPCSB, declarațiile de avere și de interese se regăsesc defalcat și pot fi vizualizate în secțiunea „Prezentare Oficiu” - „Declarații de avere”, respectiv „Declarații de interese”.

În urma discuțiilor purtate cu persoanele prezente la întâlnire din cadrul instituției, responsabile pe teme specifice misiunii de evaluare, s-a prezentat că, în procedura de sistem PS-03 „Declararea averii și a intereselor la nivelul ONPCSB”, revizuită în anul 2018, toți angajații ONPCSB au obligația de a semna o declarație pe propria răspundere că nu ocupă niciun post și nicio funcție în cadrul vreunei entități din cele menționate la art. 26 alin. (17) din Legea nr. 656/2002, în același timp cu activitatea desfășurată în cadrul Oficiului. De asemenea, prin completarea declarației, angajații se obligă să aducă la cunoștința ONPCSB orice stare de incompatibilitate survenită, în termen de 48 de ore.

Totodată, există și *Procedura PS-02 Semnalarea neregulilor*, ediția a II-a, aprobată prin Ordinul Președintelui Oficiului nr. 287 din 10.08.2018 prin care este descrisă modalitatea de rezolvare a neregulilor, prin raportare la prevederile Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii. PS-02 încorporează și procedura aferentă legislației privind protecția avertizorului, fără a detalia însă măsurile de protecție a avertizorului sau canalele specifice de lansare a avertizării.

În urma discuțiilor purtate a rezultat că în anul 2018 persoana desemnată cu problematica conflictului de interese nu a participat la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictelor de interese.

Pentru perioada supusă evaluării, nu au fost înregistrate situații în cadrul ONPCSB în care să nu fi fost respectat termenul legal de depunere și actualizare a declarațiilor de interese, prevăzut în art. 4 din Legea nr. 176/2010. În cadrul procedurii PS-03 *Declararea averii și a intereselor la nivelul ONPCSB* sunt precizate atribuțiile persoanei responsabile și pașii care trebuie respectați de către persoanele care au obligația legală a depunerii celor două declarații. Atribuțiile persoanei desemnate și responsabilitățile persoanelor care depun declarațiile au în vedere tocmai respectarea termenelor și a celorlalte reglementări legale.

În ceea ce privește situațiile de avertizări în interes public cu privire la încălcarea prevederilor legale în materia conflictului de interese, în anul 2018 nu au fost semnalate astfel de cazuri.

Totodată, pentru perioada supusă evaluării, Agenția Națională de Integritate nu a emis rapoarte de evaluare prin care să se fi constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese pentru persoane din cadrul ONPCSB și, în consecință, nu au fost necesare măsuri administrative. Există constatări în cadrul misiunilor de audit public intern, referitoare la sistemul de control intern managerial, în ceea ce privește declararea averilor și a intereselor, ale căror concluzii au stabilit că sistemul de control managerial intern este adecvat; de asemenea, există o Fișă de lucru privind funcțiile sensibile, aprobată de către Președintele ONPCSB, prin care se

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

stabilesc și se implementează mecanisme și măsuri de prevenire, monitorizare și control a funcțiilor sensibile identificate la nivelul ONPCSB.

Pentru ONPCSB, în desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică proprii, nu au fost emise avertismente de integritate de Sistemul PREVENT monitorizat de Agenția Națională de Integritate cu privire la potențiale conflicte de interese.

În ceea ce privește conflictul de interese după exercitarea funcției (pantouflage-ul), au fost adoptate măsuri specifice la nivelul Oficiului. Astfel, la angajare/numirea prin detașare în cadrul ONPCSB, angajații semnează un angajament de confidențialitate care prevede nedivulgarea informațiilor primite în timpul desfășurării activităților în cadrul Oficiului, pe termen nelimitat, inclusiv pentru perioada post angajare. Această măsură este în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 125/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a terorismului.

Din datele prezentate de instituție și din discuțiile purtate cu reprezentanții acesteia, a reieșit faptul că nu a fost adoptat un regulament intern/procedură de lucru care să prevadă procedura monitorizării situațiilor de pantouflage, nu au fost adoptate măsuri de prevenire a unor astfel de situații, nu a fost desemnată o persoană responsabilă cu monitorizarea situațiilor de pantouflage și nu au fost depuse avertizări în interes public cu privire la încălcarea prevederilor legale în materia pantouflage-ului.

Totodată, la dispoziția echipei de evaluare a fost pus și Ordinul Președintelui ONCSB nr. 189/01.11.2016 privind aprobarea procedurii operaționale *PO - 08.09 Încadrarea personalului ONPCSB și încetarea CIM*, ediția I, Revizia 2, în cuprinsul căreia se prevede că personalul are obligația de a nu transmite informațiile primite pe timpul exercitării activității și după încetarea acesteia, pe o perioadă de 5 ani de zile. În anexa nr. 3 la ordin se regăsește formularul aferent pentru angajamentul de confidențialitate.

B. Incompatibilități

În cadrul *PS-03 Declararea averii și a intereselor la nivelul ONPCSB* este prevăzut un mecanism conform căruia persoanele care nu depun declarații de interese potrivit prevederilor legale, depun anual o declarație pe propria răspundere conform căreia angajatul semnatar nu ocupă niciun post și nu îndeplinește nicio funcție în cadrul vreuneia dintre entitățile raportoare prevăzute de Legea nr. 656/2002, în același timp cu activitatea de salariat al Oficiului. S-a arătat că mecanismul se adresează situațiilor prevăzute de Legea nr. 656/2002 (în vigoare în perioada de raportare), însă și actuala Lege nr. 129/2019 conține prevederi în materie de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

incompatibilități [art. 41 alin. (2) și (3)], cu precizarea că faptele prevăzute sunt incriminate ca infracțiuni.

De asemenea, există aplicabilă în cadrul Oficiului procedura *PO-08.05 Recrutarea personalului ONPCSB*, Ediția II, Rev. 1, aprobată prin Ordinul Președintelui Oficiului nr. 140/30.09.2015, care conține prevederi cu privire la prevenirea apariției conflictelor de interese, referitor la implicarea în activitățile comisiilor de recrutare și selecție a personalului Oficiului. Persoanele implicate în comisiile de selecție și recrutare depun o declarație privind faptul că nu se află într-o situație de incompatibilitate.

În cadrul discuțiilor privind măsurile de identificare timpurie implementate cu privire la incompatibilități, reprezentanții instituției au arătat că este aprobat un Plan de integritate (în 2017) întocmit prin raportare la obiectivele și acțiunile prevăzute în Strategia Națională Anticorupție 2016-2020 adaptate la domeniul specific de competență al ONPCSB. De asemenea, s-a arătat că au loc misiuni de audit intern la fiecare 2 ani; în urma misiunilor de audit și a evaluărilor SNA anterioare, s-a identificat un număr de 7 funcții sensibile la nivelul Oficiului. În mod evident, prin raportare la activitatea specifică ONPCSB un număr mult mai mare de persoane ocupă funcții sensibile, motiv pentru care se impune o reevaluare a calificării acestora.

Având în vedere noile provocări subsecvente extinderii/schimbării competenței Oficiului, urmare a unor cerințe naționale, dar și europene și internaționale, s-a concluzionat în cadrul discuțiilor că este necesară actualizarea Planului de integritate.

Potrivit celor înscrise în chestionar, precum și celor rezultate pe timpul vizitei de evaluare, în perioada analizată nu au fost primite avertizări în interes public în cadrul ONPCSB cu privire la încălcarea prevederilor legale în materia incompatibilităților.

Reprezentanții instituției evaluate au prezentat echipei de evaluare procedura de sistem *PS-09 Etica și integritatea la nivelul ONPCSB*, aprobată prin ordinul președintelui Oficiului nr. 205/16.10.2019 care prevede procedura sesizării încălcărilor dispozițiilor Codului de etică și integritate.

S-a arătat că personalul din cadrul instituției nu a beneficiat, în perioada de raportare, de programe de pregătire profesională în materia regimului juridic al incompatibilităților.

În acest context, reprezentanții Oficiului și-au arătat disponibilitatea de a elabora un chestionar pe baza căruia să fie verificate cunoștințele angajaților în materie de etică și integritate, aceasta constituind o metodă eficientă prin care persoana desemnată în calitate de consilier de etică își poate aduce la îndeplinire competențele conferite prin această desemnare.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Referitor la canalele de comunicare internă disponibile pentru sesizarea unei situații de incompatibilitate, reprezentanții ONPCSB au arătat că actuala procedură de sistem *PS-02 Semnalarea neregulilor* descrie pașii de urmat într-o astfel de situație.

Pentru perioada de raportare Agenția Națională de Integritate nu a emis rapoarte prin care să se constate încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

Există, de asemenea, un cod de conduită adoptat în cursul anului 2012 și modificat în anul 2013. Și acesta urmează a fi actualizat prin raportare la elemente de noutate legislativă intervenite în cursul anului 2019.

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

Din chestionarul completat și din discuțiile purtate în cadrul vizitei de evaluare reiese că în cadrul instituției au fost puse parțial în aplicare prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Conducătorul instituției nu a desemnat o persoană anume care să fie responsabilă pentru relația cu societatea civilă în cadrul proiectelor de acte normative supuse dezbaterii, conform Legii nr. 52/2003.

Reprezentanții instituției au explicat că, au interpretat textul de lege în sensul că trebuie desemnată o persoană în momentul în care o organizație a societății civile solicită organizarea unei ședințe publice pentru dezbaterea actului normativ/proiectului supus dezbaterii. În perioada evaluată nu au fost primite solicitări din partea societății civile pentru organizarea de astfel de ședințe publice. Prin urmare, nu au fost întocmite minute și nici nu a fost cazul ca mass-media să fie invitată la asemenea evenimente.

În ceea ce privește anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către ONPCSB, instituția precizează că au fost respectate regulile prevăzute de lege pentru toate actele normative, după cum urmează:

- au fost aduse la cunoștința publicului cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare doar uneori, cu precizarea că pentru unele proiecte de acte normative s-a decis punerea lor în dezbateri publică în procedura de urgență.
- au cuprins întotdeauna o expunere de motive, o notă de fundamentare sau un referat de aprobare, precum și de un studiu de impact, după caz, privind necesitatea adoptării actului normativ propus.
- întotdeauna s-a indicat un termen limită pentru primirea de propuneri, sugestii, opinii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- întotdeauna s-a transmis locul și modalitatea în care cei interesați au putut transmite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare.
- doar uneori au fost preluate recomandările formulate și înaintate, în scris ori verbal, de cetățeni și asociațiile legal constituite ale acestora, însă întotdeauna a fost motivată în scris nepreluarea recomandărilor formulate și înaintate, în scris ori verbal, de cetățeni și asociațiile legal constituite ale acestora.

Instituția nu a publicat niciodată pe pagina de internet, în format deschis, seturile de date/statisticile la care se face referire în instrumentele de prezentare și motivare și în proiectul de act normativ.

ONPCSB precizează că a redactat raportul anual 2018 privind transparența decizională, cu precizarea că „Informații privind activitatea de presă-purtător de cuvânt-transparență decizională sunt publicate în raportul anual privind activitatea specifică ONPCSB publicat pe site-ul instituției”.

Raportul anual 2018 privind transparența decizională în formatul standard nu a fost identificat pe pagina de internet a instituției.

Instituția menționează în chestionar că pe pagina proprie de internet există o secțiune dedicată transparenței decizionale².

Link-ul indicat este aferent secțiunii „Legislație” din pagina de internet, secțiune în cadrul căreia sunt publicate atât proiecte de lege și expuneri de motive inițiate de Guvern, precum și anunțuri privind consultări publice inițiate de Comisia Europeană, cât și proiectul de ROF al ONPCSB.

Pagina de internet a ONPCSB nu respectă standardul general din Anexa 4 a SNA privind publicarea informațiilor de interes public.

Chiar dacă secțiunile sunt create conform standardului prevăzut de Anexa 4 a SNA, informațiile aferente lipsesc sau sunt publicate în altă secțiune a paginii de internet, ceea ce poate pune în dificultate vizitatorii paginii de internet a instituției și poate genera confuzie în rândul acestora.

Spre exemplu, există secțiunea „Informații de interes public”³, unde sunt publicate în ordine toate informațiile indicate de evaluatori (bilanț, contracte, execuție bugetară, program de achiziții publice).

² <http://www.onpcsb.ro/legislatie-onpcsb/propuneri-legislative>.

³ <http://www.onpcsb.ro/prezentare-onpcsb/informatii-de-interes-public>.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În această secțiune nu sunt publicate informațiile privind modalitatea de solicitare a informațiilor de interes public, nici numele și datele de contact ale persoanei responsabile cu primirea solicitărilor în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare. Aceste date sunt publicate în altă secțiune⁴ și ele au fost afișate imediat după vizita de evaluare.

Cu toate acestea, în cadrul instituției există o persoană desemnată cu atribuții în aplicarea Legii nr. 544/2001. Informațiile de interes public, prevăzute de art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 sunt puse la dispoziția publicului în mare parte prin intermediul paginii de internet proprii, iar la sediul instituției publice nu există un spațiu special destinat acestui scop. În cadrul vizitei de evaluare, reprezentanții instituției au arătat că în anul 2018 nu au fost solicitări din partea cetățenilor pentru a consulta informații de interes public la sediul ONPCSB, însă în cazul în care vor avea astfel de solicitări, cu siguranță vor putea da curs acestora, prin punerea la dispoziție a unui spațiu destinat în acest sens.

În perioada de referință, au fost publicate două acte normative pe pagina de internet consultare.gov.ro, însemnând un proiect de lege și un proiect de hotărâre de guvern.

Instituția a primit în anul 2018 un total de 43 de solicitări formulate în baza Legii nr. 544/2001 și a transmis răspuns la toate cele 43 de solicitări. În aceeași perioadă au fost înregistrate 3 reclamații administrative vizând răspunsurile transmise la solicitările formulate în baza Legii nr. 544/2001. De asemenea, în 2018 au fost înregistrate 3 plângeri în instanță împotriva răspunsurilor transmise de ONPCSB în anul 2018 la solicitările formulate în baza Legii nr. 544/2001. Dintre acestea, o plângere a fost soluționată favorabil reclamanților de către instanța de judecată. Reprezentanții instituției au arătat că motivul a fost acela că instituția a oferit o sinteză a informațiilor solicitate, având în vedere volumul mare de informații solicitate.

În anul 2018 nu au fost depuse avertizări în interes public cu privire la încălcarea prevederilor Legii nr. 52/2003 și prevederilor Legii nr. 544/2001 în cadrul instituției.

Conform Ordinului Președintelui Oficiului nr. 78/2012, îndeplinirea atribuțiilor de purtător de cuvânt al Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor revine directorului Direcției Cooperare Interinstituțională și Relații Internaționale.

Sunt respectate dispozițiile art. 8 alin (3) din Legea nr. 544/2001, fiind stabilit un program pentru respectarea prevederilor menționate, program afișat la avizier și pe pagina de internet a instituției, secțiunea „Contact”.

⁴ <http://www.onpcsb.ro/prezentare-onpcsb/birou-presa>.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

La nivelul structurii responsabile cu aplicarea Legii nr. 544/2001 există procedura operațională de lucru *PO-03.16 privind activitatea purtătorului de cuvânt*, document aprobat prin Ordin al președintelui Oficiului, în anul 2013.

Solicitările formulate în baza Legii nr. 544/2001 transmise în scris instituției sunt evidențiate după cum urmează:

- Solicitățile din partea presei, care reprezintă aproximativ 75% din totalul solicitărilor formulate în baza Legii nr. 544/2001, sunt înregistrate într-un Registru special pentru presă.
- Solicitățile din partea altor persoane/entități formulate în baza Legii nr. 544/2001 sunt înregistrate atât în registrul general al instituției, cât și în Registrul special pentru presă.

Persoanele care solicită informații verbal, în baza Legii nr. 544/2001, sunt rugate să transmită solicitarea în scris, pentru a se putea asigura un răspuns corespunzător, au arătat reprezentanții instituției în cadrul vizitei de evaluare, precizând că aceasta este soluția pe care o consideră oportună având în vedere specificul instituției.

La nivelul instituției a fost desemnată o persoană responsabilă cu asigurarea accesului mijloacelor de informare în masă la informațiile de interes public astfel cum este prevăzut în cuprinsul art. 16. din Legea nr. 544/2001 care prevede că „Pentru asigurarea accesului mijloacelor de informare în masă la informațiile de interes public autoritățile și instituțiile publice au obligația să desemneze un purtător de cuvânt, de regulă din cadrul compartimentelor de informare și relații publice”.

În urma accesării paginii de internet a instituției, s-a constatat că Raportul privind aplicarea Legii nr. 544/2001 nu este publicat. Informațiile privind activitatea de presă/purtător de cuvânt/transparență decizională sunt publicate doar în raportul anual privind activitatea specifică ONPCSB. Instituția nu respectă dispozițiile art. 27 din H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public referitoare la elaborarea și publicarea anuală a Raportului privind accesul la informațiile de interes public.

La nivelul ONPCSB nu a fost desemnată o persoană responsabilă pentru activitatea de publicare a datelor deschise și nu sunt publicate seturi de date deschise pe pagina de internet a instituției sau pe data.gov.ro, situație justificată de specificul activității desfășurate la nivelul instituției.

III. BUNE PRACTICI

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

Nu au fost identificate bune practici.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

B. Incompatibilități

Nu au fost identificate bune practici.

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

Nu au fost identificate bune practici.

D. Alte aspecte

Gestionarea activității ONPCSB din perspectiva SNA constituie un exemplu de bună practică în condițiile în care personalul ONPCSB este redus, activitatea specifică acestuia este fundamental diferită, iar numărul de persoane cu care acesta relaționează (în special entități raportoare) în desfășurarea activității este foarte mare.

Pe timpul misiunii de evaluare, la intrarea în instituție existau puse la dispoziția publicului materiale preventive furnizate de Direcția Generală Anticorupție în legătura cu campania desfășurată la nivel național „TU POTI FACE LUMINĂ”. De asemenea, videoclipul de prezentare a Call Center Anticorupție 0800.806.806 se regăsea la secțiunea Informații de interes public a paginii de internet a ONPCSB.

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Având în vedere cele prezentate mai sus, în special că, modificările aduse în cursul anului 2019 legii-cadru care guvernează activitatea Oficiului sunt fundamentale, se impune, pe cale de consecință, atât modificarea reglementărilor subsecvente, cât și dispunerea de măsuri instituționale de aplicare corespunzătoare a acestora.

De asemenea, prin raportare la cerințele europene și internaționale în materia menținerii unui nivel ridicat de autonomie/independență funcțională a acestei structuri specifice a statului român, rămâne o provocare menținerea acestui standard prin raportare la noile prevederi legale adoptate în cursul anului 2019 și care prevăd o subordonare funcțională față de un ministru, respectiv reconfigurează din perspectivă bugetară organizarea acestei autorități, aceste tipuri de intervenții necesitând fie reanalizarea, fie completarea cadrului legislativ specific cu suplimentare garanții.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

Având în vedere cele constatate pe timpul misiunii de evaluare, se recomandă:

1. Participarea persoanelor cu responsabilități în domeniu, la activități de formare profesională privind depunerea și completarea declarațiilor de interese;
2. Participarea persoanelor cu responsabilități în domeniu, la activități de formare profesională în ceea ce privește conflictul de interese și pantouflage-ul, ca o măsură de prevenire a incidentelor de integritate;
3. Elaborarea unei proceduri distincte privind protecția avertizorilor care să detalieze măsurile de protecție a avertizorului și canalele specifice de lansare a avertizării.

B. Incompatibilități

În contextul menționat mai sus, recomandăm următoarele:

1. Actualizarea procedurilor interne, a Planului de integritate, a Codului de etică și integritate, prin raportare la noua legislație aplicabilă și informarea corespunzătoare a personalului;
2. Reanalizarea și calificarea subsecventă a funcțiilor sensibile în cadrul Oficiului;
3. Instituirea în cadrul procedurilor interne a unui mecanism de prevenție și monitorizare a situațiilor de incompatibilitate;
4. Diversificarea canalelor de comunicare puse la dispoziție pentru sesizarea situațiilor de incompatibilitate;
5. Punerea la dispoziția angajaților de materiale de prezentare a prevederilor legale incidente în materie de etică și integritate și verificarea/evaluarea ulterioară a cunoștințelor dobândite de aceștia (chestionar).

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

În urma vizitei de evaluare, a discuțiilor purtate cu reprezentanții instituției și a răspunsurilor din chestionar, formulăm următoarele recomandări:

1. Actualizarea structurii paginii de internet a instituției pentru a respecta standardul general din Anexa 4 a SNA, privind publicarea informațiilor de interes public;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Desemnarea de către conducătorul instituției a unei persoane care să fie responsabilă pentru relația cu societatea civilă în cadrul proiectelor de acte normative supuse dezbaterii, conform Legii nr. 52/2003;
3. Afișarea pe pagina de internet a instituției a numelui și datelor de contact ale persoanei responsabile pentru relația cu societatea civilă în cadrul proiectelor de acte normative supuse dezbaterii, conform Legii nr. 52/2003;
4. Afișarea pe pagina de internet a numelui și datelor de contact ale persoanei responsabile cu aplicarea Legii nr. 544/2001;
5. Redactarea și publicarea raportului anual privind transparența decizională;
6. Elaborarea și publicarea anuală a Raportului privind accesul la informațiile de interes public, în vederea respectării dispozițiilor art. 27 din H.G. nr. 123/2002.

D. Alte aspecte

Nu este cazul.

